

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 383. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-palladius02val-shoot-idm139771558169840.pdf> (tilgået 31. juli 2024)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

Ophavsret: Udgiver har den fulde ophavsret.

Dog kan værket gengives i det omfang som det følger af ophavsretsretlige undtagelser om citat, kopiering til privat brug mv. Desuden kan der ske kopiering til undervisningsbrug mv. i det omfang som det følger af aftaler indgået med Copydan og tilsvarende institutioner.

Nogle af værkerne i Arkiv for Dansk Litteratur er dog helt fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit.

Du kan finde hvilke værker fra Arkiv for Dansk Litteratur som er frie i [denne liste](#). Har du spørgsmål til benyttelsen af et værk, kan du kontakte udgiver: [Det Danske Sprog- og Litteraturselskab](#)

DEtte som her er screffuit om fred oc enighed om forligelse och tilgiffuelse mellem broder och broder/ mellem Neste oc Neste/ bør ingen at vende hen mod øffrigheds straff oc heffn/ som det er befallt aff Gud/ at heffne effter Louen/ och hører denne røst besynderlige til øffuerigheds embede/ som saa liuder. Giff mig heffn/ ieg vil vederligge/ ieg vil straffe/ anten selff/ eller ved andre/ Och det for disse tre sager skyld/ først at Retferdighed maa haffue sin gong/ Thi det hør til Guds retferdighed at Misdedere skulle rettis oc borttagis/ der som Barmhiertighed icke kand recke til dem. Der nest ath || de wskyldige kunde beskermis oc fordagtingis/ paa det siste for it exempel skyld/ at andre kunde see sig i spegel oc tage sig vare. Oc Gud vil at øffuertgheden skal icke vere forsømmelig i samme sit Embede/ Thi hand vil at tuct oc Fred skulle aluorlige hanthaffus oc beskermis/ som Louen siger/ Du skalt icke spare en Misdedere/ men tage hannem aff dage/ Ja der faare/ haffuer Gud skicket Lands Regement oc Herredømme/ och holder dem ved mact/ och end vnder tiden foruandler dem/ som Daniel ii. siger. Gud foruandler Riger/ oc skicker dem til veye/ Der faar er øffuerigheds straff en loulig straff/ aff Gud befallt/ offuer Røffuere/ Horfolck/ Aagerfolck/ Menedere/ Voldzmend och andre saadanne/ som bliffue effter Louen faar dom offueruundne oc dømte/ Der faar siger ieg/ bør ingen at vende det hen til øffuerigheds straff/ som ieg haffuer screffuit i denne lille Bog om en broderlig forligelse oc tilgiffuelse. Thi disse tho / som er øffuerigheds embede || och en Broderlig forladelse och tilgiffuelse/ maa mand icke blande til sammen/ som den wgudelig Julianus gjorde och spaattede det hellige Euangelium/ lige som de Steder der forbiude en Christen broder/ at heffne sin skade paa sin Jeffn Christen der haffuer fortørnit hannem/ skulde kunde forhindre oc fortage øffuerigheds straff oc den menige Lands Fred och Regement/ Och hine Gendøbere haffue ocsaa giffuit saadant faare/ men denne Regel skulle fromme Christne beholde/ at det hellige Euangelium styrcker 384 oc stadfester øffuerigheds embede/ oc Lou och Ræt i Land oc Rige/ som komme offuer ens met vor Skel oc fornufft/ som det beuises aff det xiii. Capittel til de Romere.

Der er stor skel imellem Beskermelse oc Heffngirrighed/ Beskermelse er at fordagtinge den wskyldigis liff/ godz oc ære/ rettelige oc loulige/ vden al begering oc hadskhed til at at gøre den anden skade. Men heffngirrighed er en hadsk begering i Hiertit oc en Sind || optend til vrede och ath gøre sin neste skade. Der som nogen vil wrettelige tage dit Liff heller Gods fra dig/ da er det io retferdigt/ at du besøger øffuerigheden om hielp och beskermelse/ som S. Pouil appelleret til Keyseren. Men her skalt du lade din hadskhed oc Heffngirrighed vere borte/ at du vilt icke gøre din Neste skade/ for hand gjorde eller vilde gøre dig skade/ Lider du spaat och spe/ forhaanelse oc skendzord/ da giff vel act paa naar det er behoff at rense dig der faar/ och naar det er icke behoff. Thi da er det behoff/ naar det hellige Euangelium bespaattis der offuer heller oc naar der settis saadant it brendemercke paa dig/ som anten forarger den Christen Meninghed/ eller gør den almindelig Fred oc endrectighed skade oc affdragt/ som den hellige Athanasius lagde sig fra/ baade Troldom oc andet/ som hans vederpart haffde oplagt om hannem. Vdi saadanne Sager/ er beskermelse nødactig/ och mand kand alligeuel beholde en god Sarmuittighed || der hoss/ oc end bede for sin vederpart/ och alligeuel fordagtinge sin ære/ mere for andris end for sin egen skyld.

* Men der falde mange andre Skendzord/ baade vdi druckenskab disuerre/ oc aff wbesindighed/ vonkundighed oc daarlighed/ som huercken gøre det hellige Euangelio skade/ heller de Christne forargelse/ heller den mennige Fred oc rolighed nogen forhindre/ dem kand mand sla igennem den store Sold/ Thi det er icke behoff at ligge sig saadant fra/ fordi der vil voxte mere ont vdaff/ saa at Land oc Rige kand forstyres der offuer/ Saadan fare bør en Christen ath forstaa oc offuerueye oc stille sin vredactighed oc heffngirrighed der faare oc dricke nogen wret vdi sig/ for den almindelige fred 385 och roligheds skyld/ oc icke kiffue oc trette/ for det/ som hand kand vel giffue til for Guds skyld/ Thi det er Gud teckeligt oc behageligt/ som Jesus Syrach siger/ Capite/ xxviii. Den som holder sig aff kiff oc trete || hand formindsker oc affliger Synderne. Ingen bør helder at tage aarsag her aff/ til at fortørne sin Neste. Thi at de som dette ville gerne gøre/ falle snart i øffrigheds Suerd oc straff/ om deris Neste vil end gerne giffue dem til.

* Her vilde ieg at alle Sogneprestere Huer saa langt i det mindste som hans Siele sorrig recker/ vilde vere de rette Pacifici Matth. v. oc vere om borde met hine Heffngirrighe/ æregirrighe oc Hoffmodige Hierter/ som tage lidet oc gøre meget vdaff/ oc at de vilde hart holde dem/ den fattige Gud oc den fattige Christum faare/ som de saa ringe acte oc saa høylige foracte/ ath de maatte end bliffue bønhrørde met dem/ ydermere end nogen deris kødelig ven/ it armt dødeligt Menniske. Gud kand end ocsaa ihuor arm de holde hannem at vere/ baade veye ved dem/ oc end true dem saa at det suier effter/ oc gør væ paa det siste Thi hand kand sla baade Liff oc Siel ned i Heluede. Matth. x. Fredsens Gud vnde oss fredsommelige at leffue met huer andre/ vdi vor Herre Jesu Christo amen.

Prentet i Københaffn.